

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historica Relatio De Ortu Et Progressu Fidei Orthodoxae In Regno Chinensi Per Missionarios Societatis Jesu

Schall von Bell, Johann Adam

Ratisbonae, 1672

Catalogus Prodigijs apud Sinas, quae regnantibus Tartaris in ultima
Persecutione contigerunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11805

Catalogus

Prodigiorum apud Sinas, regnantibus Tartaris. Eorum Præludia & progressus in ultima Persecutione.

I.

Nono die Augusti anno 1658. Feriâ sextâ in Provincia Xantum in metropoli, quam dicunt *Gi-nan-fu*, duobus templis ornata, ex quibus unum Patrum Societatis JESV, alterum Patrum Franciscanorum, secundâ noctis horâ crux candida in cælo apparuit cum sua base; aliquot horis duravit, figurâ nihil imminutâ, visa â multis cum Christianis, tum Ethnicis.

II.

Anno 1660. die 22. sept: in Provincia Nankvicensi versus occasum sub primam auroræ lucem, visa est magna, & multi luminis stella: sub cujus primum exortum audita sunt in cælo duo tonitrua quasi duorum tormentorum curulium. Stella hæc major trahebat secum magnum minorum sparsarum numerum, quæ formabant stellam caudatam. In exortu earum pariter auditi fuere bombi unius vel plurium bombardarum, cum simul festivè exploduntur. Hæc stella caudata visa est aliquam multo

tem-

tempore versùs ortum ambulare , deniq; in luce solis desita videri.

III.

Anno 1664. Bonzijs & idolorum mystis per Provincias sparsis, ad colligendum argentum, quo Magistratus palatij corrumpentur, & constringerentur ad Christianum nomen funditus delendum, cùm in ipsa aula impium decretum adversus Deum ejusq; sanctissimam Legem cuderetur, die 22. Julij iratum mare intumuit, seseque campis Provinciarum Pequini, & Xantum ad 80000. passuum superfudit, submersis Ethnicis quàm plurimis, de Christianis ne uno quidem desiderato, qui parœcias quinque ab aqua violatas obtinebant.

IV.

Hoc ipso anno, divulgato Pequini, perque cæteras Provincias blasphemiarum pleno libro contra mysteria vitæ Christi, ejusque Matris Virginis Immaculatam Conceptionem, & contra Ministros Evangelicos vniversos, die 23. Sept. Sub illud ipsum temporis punctum, cùm Patres Societatis JESV vigore diabolici libelli, à *Tamquansienio* tribunalibus oblati, qui morabantur in aulâ, caperentur; rursus mare ruptis aggeribus se in continentem effudit fragore terrifico, inaudito fremitu, gressu longè citatiore, quàm antea. Occupavit de terra habitabili ad leucas centum. Hæc altera

inundatio pessimè accepit regiones quatuor Provinciarum Pequini, Xantum, Nanquini, & Che-Kiang strage innumerabilium Ethnicorum.

V.

Illo ipso anno 1664. ipsissimo tempore, quo processus instituebantur adversus legem DEI, quando Patres Societatis JESV compingebantur in ergastula, novem catenis onerabantur, jam argento omni & auro, pretio nostræ condemnationis ærarijs illato, in Provincijs Septentrioni subjectis, die 13. Novemb. feralè rubere cœpit ille cometes, cujus stella erat ignea, crinium color cinereus. In Provincijs tamen Australibus observatus fuit mense Decembri, astra circumactus usq; ad finem Januarij sequentis anni 1665.

VI.

Anno 1665. promulgatò jam decretò Regis, ut omnes Sacerdotes comprehenderentur, & adducerentur in aulam, quotquot Evangelium prædicarent per fines Imperij, jam latâ pœnossimæ mortis sententiâ in caput Joannis Adami Schall, & in nos ejus Socios ut 40. omnino ictus præduro robore inflictos exciperemus, atq; insuper in exilium in Tartariam desertam, *Nin-co-tâ* ejiceremur, 16. Aprilis sub meridiem, eâ ipsâ horâ, quâ Regina Avia funestam nostræ damnationis sententiam manu ad

Im-

Imperatorem nepotulum tulit , illo ipso momento , ut ajunt Evnuchi, qui erant præsentés, cœpit concuti tellus tremore usq; adeò terribili , ut mœnia Pequini plùs centenís locis ruinam egerint , multa ædificia corruerint, vento ex terra prævalidò excitatò , qui nube pulverentâ solem obtexerit , Regina cum nepotulo confestim in atrium devolârit, cur terra moveret , non planè inscia ; In illo namque præcipiti descensu uterq; in clamavit, pœnam illam à cœlo immitti propter injurias , quæ innocentibus inferrentur. Quam ob rem generale fecêre indultum , ut, paucis exceptis casibus, liberi emitterentur omnes , atque adeò etiam innocentes è carcere; at verò planè contrarium evénit , ut mox dicetur.

VII.

Decimo nono Aprilis ejusdem anni publicato generali indulto ergastuli , exempti sunt omnes malefici , & quorumcunque criminum rei : de liberandis Patribus innocentibus actum nihil. Opponebatur illis , incurrisse casum reservatum Rebellionis , qui sit exceptus in indulto. Sub horam itaque 23. cum illi soli perstarent in vinculis attenti , cū pauculis mathematicis Christianis , movit iteratò tellus horribiliori , quàm antea, sed non ita diuturnâ concussione.

Cujus metu Rex consternatus præcepit Tri-

bunalibus, ut indultū aliquantūm extenderent. Quo tempore iterum Gubernatoribus Imperij novus porrectus libellus est ab uno Judicum, ut tandem statueretur, quid agendum denique esset de Sacerdotibus Europæis in vincula coniectis? Responsum, P. Joannem Adamum Schall unacum mathematicis Mandarinis, ejus discipulis, diligenter custodiendum videri, reliquos tres Patres liberos domos suas dimittendos: quod sequenti die factum.

VIII.

Interim cum solus Pater Joannes Adamus Schall attineretur in carcere, catenis oneratus, & Regia festivos appararet ludos agendo natali parvuli Regis CAM-HI: coortum est improvifum in aula incendium, quo decumanum conclave, aularum principi, & alijs conca-
merationibus annexum deflagavit: pretiosa quæque cymelia absque ulla ope, quæ celerari potuerit, absumpta. Prodigio simile fuit, incendij causam non potuisse resciri. Aiebant non pauci, vidisse se globum igneum de cælo delabi supra palatium. Populus communi ore vindictam interpretatus est, quam Christianorum DEUS de injurijs, innoxio Adamo ejusque Socijs illatis sumere decreverit. Denique clamoribus vociferantis populi, & irati metu cæli compulsi, 18. Maij vinculis exemerunt Magistratus Patrem Joannem Adamum, sed
in.

in vicem crudeliter ferro peremerunt quinque mathematicæ rei Præfectos, Christianos omnes.

IX.

Illo ipso anno 1665. cum jam omnes Patres è suis Provincijs & Ecclesijs evocati fuissent, & ab armato milite tribunalibus oblatis, ab his autem Patri Ludovico Buglio peramico Tartaris, & eorum linguæ peritissimo in custodiam ac fidem contraditi in Provincia *Xan-tum* Pequino conterminâ, maxima hominum multitudo fame periit, ortâ ex incredibili camporum sterilitate, arboribus cortice & foliorum honore privatis, & à frequentia transmigrantium populorum devoratis. Neque tamen hæc tanta vexatio aulæ intellectum plenum dedit, ut agnosceret, hæc mala tam gravia, esse duntaxat præludia secuturæ tragædiæ, quæ toti impendéret Imperio ob necdum liberatos innocentes. Imò ultrà progressa improbitas, terræ motibus & incendijs, habitis quasi levioribus iræ divinæ, neque satis validis indicijs, rapinam sacrarum imaginum fecit, templa clausit, Patres suis ipsorum domibus inclusos, custodiendos mandavit appposito milite, Sacra fieri prohibuit, Apostolicas functiones omnes interdixit, viginti quinque Sacerdotes in exilium egit, templum nostrum Orientale Pequini æquavit solo, P. Joannem

Ada-

Adamum Schall continuis querelis oneravit, nihil aliud in his omnibus quærendo, quàm ut octogenario seni & ægrotanti mors acceleraretur, ærumnarum mole, inclementi ab uno ad aliud tribunal raptatione, crebris genuflexionibus tantùm non exhausto & oppresso.

X.

Sed hæc inter divinæ justitiæ prodigia jure merito prætermitti non debet à DEO inflicta pœna Gubernatorum quarto, quem *Sucamam* dixerunt, ortu vili, sensu & intelligentiâ primo, simulatione Patribus peramico, sed verâ nostri sæculi Ammano, Christiani populi hosti, & sententiæ impiæ adversus sanctam Legem, & innocentem Mardocheum, Joañem Adamum latæ, Authori. Contigit ea 4. Septemb. an 1666. in regia Pequinensi undecim diebus, postquam *Cam-hi* annos natus 14. possessionem Imperij adiit. *Sucamam* dives erat juxtà ac potens, Gubernator Regni aliquàm multo tempore, sed postea exauctoratus, cum timeret, ne aggestis per nefas opibus excideret, consilium cepit subducendi se se ex aula, specie pietatis. Duobus namque diebus post, quàm *Cam-hi* Imperij habenas suscepit, libellum supplicem Regis Senatui per suum filium natu maximum porrexit: id, quod ipsèmet, non posse se excusabat, quòd octo mensium
para-

paralyfi compeditus torqueretur. Libellus hic dicebat, Dominum suum magnopere flagitare, facultatem sibi fieri adeundi sepulchri Imperatoris *Xèn-chi*, ut illic exigere reliquos vitæ annos liceret inter cineres & cupressos sui Domini extincti.

Et quamvis apud Sinas cineres venerari vitâ functorum, pietas creditur, nihilominus petitio Sucamæ valde displicuit Imperatori novo, tanquam suspecta occultæ cujusdam & minimè sinceræ machinationis.

Vultuoso igitur similis præcipit, petitio iterum ad incudem ut revocetur, accuratiùs examinanda. Examinatores itaque, cum, ne displicerent Regi, tum ut desiderio Palatinorum quorundam facerent satis, quorum aliqui nihil magis, quàm Sucamæ exitium peroptabant, in libello plures quàm viginti latere culpas edixere, quæ ad unam hanc revocari poterant; Sucamam voluisse Regi imponere. Absque mora igitur Sucama comprehensus, & catenis ligatus cum natu majori, cum nondum dignum quid morte judicaretur egisse, bonis omnibus exutus, dimensum centum ictuum, ferulâ bene validâ inflictorum, nudis humeris excipere jubetur: Supplicii genus apud Tartaros etiam Nobilibus imponi solitum. Referunt de sententia ad Regem: Rex ut vidit, pœnæ modum, graviter commotus, lenitatem
Judi-

Judicum increpitat, iterum de novo rem iubet revocari ad calculos. Omnes commirati sunt rigoris exemplum in Rege adhuc iuenculo recens Imperii habenas complexo, miti alioquin & ad miraculum propè moderato, cum præsertim reus nihil dignum morte videretur, gessisse. Sed nimirum alius iudex & aliud tribunal humanis oculis occultum, sed quod nulla latent crimina, & perfidiæ hominum, eum ad debitas scelerum pœnas deposcebat; ad illum planè modum, prout Titus protestatus est, videri gravius quoddam in Hebræis delictum, plecti, quàm quod adversus Romanos admisissent, cum suorum militum insuetum furorem in Solymorum excidio tantâ ferri barbarie & diritate conspexit. Visâ igitur Regis inclinatione & peracerbo primorum Ministrorum in Sucamam odio, pronum fuit Judicibus in secundo examine gravissimas culpas reperire, quæ rebellionem ipsam & perfidiam conclamatam olerent. Vnde in hanc sententiam itum, ac pronuntiatum. Sucama, eiusq; filius, quoniam Imperii exitium machinati sunt, & ab aula propterea, ut feralia sua consilia in opus deducerent, abesse constituerunt, ferrum patiuntur, conscripto vulneribus corio, & in quovis vulnere sistitor stagnans cruor ignitâ laminâ, moriuntur diu, ut sentiant se mori. Nati reliqui ac nepotes (erant numero qua-

quatuordecim, septem filii, totidem nepotes, quos inter aliquot infantes trimuli, decollantur. Vxores, filiae, mulierum caeterae venduntur Tartaris, bona omnia fisco addicuntur. Est autem mos antiquus Imperatorum Sinensium, ut pietatem erga sibi subiectos commonstrent, sententiam aliquantum mitigare. Hunc tenere morem etiam CAM HO placuit, secturam, ac ferri morsus ignovit, laqueo frangi gulam contentus, & hoc propterea, quod Sucama inter primarios Regni Ministros a suo Patre relictus esset; Quoad caetera sententiam exhauriri voluit, prout dixi 4. Septemb. anno 1666. Atq; haec est quidem supplicii narratio, nunc P. Joannis Adami successum comparemus.

In primis iusto DEI iudicio Sucama meruit excindi cum tota familia illo ipso mense Septembri, quo ipse tribus annis ante, junctis cum *Yamquansienio* furore & copiis, coepit cogitare de excindendo penitus apud Sinas nomine omni Christiano, & quo uno ante anno exilium viginti quinque Sacerdotibus imperavit. Fuit quoque manifestum DEI vindicis argumentum, ut illa ipsa actio & color, quo absentiam suam ab aula excusare Sucama satagebat, nimirum venerandi ossa defuncti Imperatoris, qua re alii laudem promeriti fuerant apud populum ac Regem, Imperatori parvulo videretur actio illaudata, suspecta, non solum nullius
ferax

ferax gratiæ & favoris, sed etiam digna morte. Sic etenim evenire versipelli decebat, quippe, qui, cum improbè loco CAM HÌ dominaretur in Regno, Christianorum actiones omnes quantumvis pias ac sanctas in suspicionem ac fraudem adduxerit.

Si porro barbarum hunc Ammanum cum sceleris puro Mardochæo contendere libet, advertemus profectò regnante Sucama Patrem Adamum gravissimorum criminum alligatum, catenis onustum, compactum fuisse in ergastulum: & hoc ipsum nunc Sucamæ evenisse, accusatum, vinctum & in carcerem missum cum omnibus suis filiis ac nepotibus.

P. Adamus ferè octogenarius octo mensium spatio nervorum contractione laboravit; Sucama quadraginta vix excedens annos duplò plus torquetur.

P. Adamus linguæ usum in carcere & ærumnis amisit; Sucama eam itidem in carcere perdidit.

P. Adamus in primo iudicio sententiam tulit mitiorem, in secundo condemnatur ad crudelem ferri sectionem, à qua tamen torturâ postea liber evasit, quòd unus ex primis Imperii Ministris ab Imperatore Xùn-chì constitutus Mathematicorum tribunali præfederit. Ast idem prorsus exantlare tormentum Sucama compulsus fuit.

Pater

Pater Adamus æger ac membrorum usu destitutus, deportatur ad tribunal in stragulis, lacrimas & gemitum vulgi adeptus, quod ipsum sanctum & innocentem appellavit. Ad hoc ipsum postea tribunal supra asserem positus, membris captus & æger deportatus fuit Sucama, sed cum ingenti populi lætitia & plausu videntis tandem impium & crudelem proditorem ad commertas raptari pœnas.

Patri Adamo rapuere à latere quinque discipulos, imò filios per baptismi fontem generatos, innocuos, & eduxerunt, ut decollerentur; Sucamæ autem eripuere omnino quatuordecim filios & nepotes, & hos quoque innoxios, perimendos.

P. Adamum ac Socios Sacerdotes exegere suis è domibus ac templis, bonis fisco addictis; Etiam Sucama non solum non reverti permittus fuit in palatium suum, verum & ejus uxores & filia, quæ prius Reginarum instar colebantur à Sinis, nunc sub hasta venduntur in servitutum vilissimis Tartaris, fortunis momento omnibus, quæ septem milliones ut vocant, excedebant, apud Sucamam repertæ, regium in ærarium translatis.

At verò extremum vitæ sub actum mirum quantum discrepavere Amanus ille & Mardocheus
no-

noster ; siquidem P. Joannes Adamus prodigijs clar^o cælestibus , iūnis ab omni culpa ex carcere remigravit ad templum ; Sucama autem catenis onustus ex carcere ambulavit ad supplicium. Non sine causa dubitatum in aula fuit , utrū Sucama prius , quā fune ipsi frangeretur gula , Olympum vindicem agnovit , & quanquam serò nimis ipsum facinorum pœnituerit , cū namque ad locum supplicij pertraheretur , nostrum templum Orientale prætergressus , levatis miser oculis in signum pœnitentiæ & doloris moto capite ingemuit. Illud verò extra dubium omne fuit in aula , agnitam à populis fuisse talionis pœnam , quam cœlum impio dæmonis mancipio inflixerit ; namque post supplicium de Sucama sumptum , per compita & plateas Pequini nulli alij serebantur à vulgo sermones , quā eundem pœnæ modum , quem P. Joanni Adamo paraverat , ipsi impio irrogatum ; lætis omnibus , hunc tandem è vivis morte sublatum , alterum verò cum honore periculò exemptum. Ecquis tunc fuit , qui Christianorum DEI potentiam ac iustitiam non summis laudibus extolleret ?

XI.

Anno 1667. 25. Martij apparuit sol arcu magno variorum colorum tanquam iride circumdatus , & huic arcui tres alij majores coloris

loris argentei connectebantur foris, invicem implicati versus ortum. Talis perseveravit, sol ab hora decima quartâ ad ipsum usque meridiem.

XII.

Anno 1668. qui propè fatalis & funestus toti Chinæ extitit, quo etiamnum Patrum exilium & prohibitio Apostolici ministerij perduravit, Martij 7. ad initium noctis conspecta fuit in cœlo trabs prægrandis ex minutulis conflata stellulis, acutum desinens, pyramidis vel lanceæ igneæ figurâ, ab ortu in occasum versa. Perseveravit videri usque ad decimum nonum dicti mensis, subinde evanuit. Fuit hæc lancea futuræ stragis ac portentorum triste præludium.

XIII.

Die 25. Julij ejusdem anni videre fuit in China funestos extremi Judicij prodromos. Siquidem (ut rem ordine exequamur) in provincia *Xantum* paulo ante noctem coortus est mœstificus terræ motus, qui ad horam usque vigesimam sequentis diei continuâ concussione terram fatigavit.

Multi hiatus per campos aperti. Malum hoc præcipuè sensit metropolis, *Gi-nan-fù*, ejusque circâ tractus & sex oppida murata. Illa ipsâ nocte in duabus alijs civitatibus, & tredecim oppidis lapide structis, terra decies contremuit.

Bb

In

XIV.

In urbe *Tai-ngan-cheu* versus occasum Solis erupit ex tellure ingens vaporum exhalatio instar nubis candidæ, ac totum illud terræ spatium, ex qua prodijt exhalatio, profundè subfudit; auditus latè per aërem tympanorum strepitus, ferales sub terra boatus, non aliter, ac si tonitrua & tempestas subtus terram magna desæviret; nec tremor quassatæ telluris ante decimam sextam diei insequentis horam conquiescere visus, iterum ante finem vespertini crepusculi sed absque mora tam diuturna productus.

XV.

In civitate, cui nomen *Te-cheu*, & in alijs quinque muratis oppidis æs campanum omne suo pte, omnia tympana in conventibus Bonziorum asservari solita insonuerunt. Sed advertamus hîc licet, campanas Sinenses omnes exteriore in parte malleo tangi, & sonû edere.

XVI.

In alijs tribus civitatibus & oppidis terra contremuit ter, & sequenti die ab hora decima quarta usq; ad occasum solis.

XVII.

Toto quatuor civitatum sat grandium confinio, cùm cælum esset sudissimum, & absque omni nube, repente copiosa in campos descen-

scendit pluvia cum iterato terræ motu, simili,
paulo antè dicto.

XIIII.

In urbe *Liu-cheu* nominata, terribilem in-
modum movit tellus, auditis intra terræ uisce-
ra tonitruis ac fragoribus horrendis. Secun-
dâ noctis horâ incepit tremor, & duravit usque
ad initium noctis sequenti die. Magni hiatus
conspècti sunt, discedere, & aperiri cavernæ,
petris montium ruptis, & fragminibus per
plana devolutis.

Arenarum vis magna ex terræ rimis ejecta,
diu ventorum ludibrium fuit, & deniq; ex aëre
delapsæ petræ plus triginta personis commi-
nuerunt capita, cerebri medullâ humi di-
persâ. Ad ultimum ex his ipsis disjunctis
terræ cavernis profluxit humor copiosus a-
quæ flavæ.

XIX.

Hoc ipso die quatuor villæ lapide eductæ e-
lutione perierunt; aquis quatuor palmis altis-
sima domorum tecta transcendentibus. Uno
vicinorum montium ab summo ad imum di-
scisso.

XX.

Alia quatuor oppida murata violentum terre
motum passa sunt; duravit biduo integro tre-
mor, inchoatus alterâ noctis horâ diei vigesi-
mi quinti in Julio, nec desitus, nisi primum.

Bb 2

hora

hora decima sexta diei vigesimi sexti eodem mense.

XXI.

25. Ejusdem mensis in alijs quatuor oppidis muratis audiri coeptæ confusæ voces & horrificus ululatus, absque eo, ut adverti ab incolis posset, quis eas voces pronuntiaret. Secundum quod mox tenebris obduci cœlum tam densis, ut palpari manibus possent. Toto illo tempore, quo memoratæ nebulæ perseverarunt, continuus fuit gallorum clangor & ululatus canum.

XXII.

Eodem quo dixi die, in alia quadam civitate profundissima terræ caverna discessit, ex qua fluvius aquæ immundæ fætere intolerabili regurgitavit.

XXIII.

In quatuor alijs villis lapide structis, divisit se tellus in quatuor partes secundum mundi plagas & ventorum: ex ipsis quatuor arenosæ scaturigines profluxêre. Advertendum in omnibus his memoratis locis & urbibus provinciæ *Xan-tum* collapsa mœnia, turres ac domos, ita ut nihil omnino salvum & integrum permanferit, & in quibusdam alijs trium Provinciarum Pequini, Nanquini, & Kiangsi locis idem contigisse; quæ etiam plus nimio terræ

terræ motus persenserint. Advertendum itidem, numerum hîc personarum extinctarum & sub ruderibus sepultarum minimè iniri, cùm fuerit universalis & absque numero.

XXIV.

Die jam sæpius dicto 25. mensis Julij anno 1668. corruerunt duo arcus, celeberrimi illius pontis, cujus longitudo tertiam partem milliarij excedit, opus regium est, lapidis candidi, amplum sanè, & altitudinis quasi imensæ, pulchrum aspectu, artis incomparabilis, majestate tanta, ut videatur recens constructum, cùm jam plus mille annis steterit: ruinam postea duxit omnimodam mense Augusto, prout statim dicetur.

XXV.

In Provincia Nanquinensi hoc ipso die 25. Julij medium scissa est rupes durissima, altissimo montis jugo imposita, per foramen decem palmos latum, flumen provolvitur arenis albensibus, quas inter de monte præcipitantes devolutum quoque saxum fuit, in quo hæc elementa, sive Hieroglyphica in margine expressa: quorum sensum nemo hæctenus interpretari potuit. Hium. Ho Quam C, jam.

XXVI.

Diem tunc 25. Julij planè funestum claudam prodigio à primis mundi seculis inaudito, &

Bb 3

quod

quod propterea jure merito nonnemini videri incredibile possit; referam tamen hîc ipsissimis verbis primùm per literas privatas datum, dein typo Sinensi per Provincias editum. Illud etiam refert P. Franciscus Sarpetri, & Fr. Antonius de Sancta Maria in suis ex Cantone datis 9. Novembris 1668. & ad Congregationem de propaganda Fide missis. Eæ versæ sic habent.

25. Julij anno 1668. in Provincia *Honan.* in finibus civitatis *Cham-te-fu* in tractu villæ *Fu-ngn-hien*, 27. lunæ sextæ Sinicæ horâ dici 13. ex summitate aëris vacui decidit horrificus juxtâ & formidabilis draco quatuor pedum, quorum unusquisque unguis habebat quinque, sanè carnosus, caudâ oblongâ, squammatâ, squammis frequentibus magnis & ordinatis, integer, si caput excipias, quod ipsi erat recisum, granditate & longitudine ita protensâ, ut centum quinquaginta storeæ illi operiendo vix suffecerint.

Fortuna fuit decidisse in campum rasum, ac depilem, hominibus infrequentem, in quo porticus duntaxat iter agentibus receptum dabat; & hanc unam pondus incidentis bestię perfregit. Ad illum videndum egressus est Gubernator villæ, jussitq; illum operiri multo cespite & inhumari. Hæc historia perscribitur, ut nemo ullus eam nesciat. Hucusq; versio monstri.

Vt

Vt hoc prodigium formosius intelligatur, notandum est, mensuram 150. stercorum respondere 150. cannis Italicis. Et hæc erat longitudo draconis, latitudo autem, quæ condecebat longitudinem. Cecidit in Provincia *Honan*, quæ est Sinarum medium, & nomen confert toti Imperio. & hanc ob causam China vocatur *Chumque*, hoc est: regnum in medio situm. Dicitur etiam *Chum-hoa* quod est dicere, medium floridum, cultum; Antiquis omnia alia finitima regna præ isto barbara existimantibus. Notandum præterea insignia Monarchiæ Sinensis esse Draconem pedibus quinquunquigeris: & propterea omnes res ad usum Imperatoris Sinensis pertinentes impressa gerere draconis insignia, & habetur pro delicto capitali huiusmodi insignibus domi suæ uti. Advertendum denique, omnes Patres, qui morabantur in exilio Cantonensi, ad primum hujus prodigij nuntium dubitasse de veritate rei, probè gnaros Sinensium astutiæ, & parùm addictæ Tartaro voluntatis. Quæ res ipsis suspicionem movit, ne forsan Sinæ, auditis ac visis tot per Provincias portentis, & cælo usque adeò irato, fingerent huiusmodi acephalum Draconem ex alto lapsum, ad denotandum sceptri Tartarici casum & interitum, & re ipsa populus sic occulta interpretabatur, auguria.

Atque adeò Patres, antequam prodigium hoc literis committerent, expectandum censuere, quid Mercurij ex alijs afferrent Provincijs, & compertò, non variare, imò excusos esse, & vulgatos per totum Imperium, nihil Regulis & Mandarinis adversantibus, tum & ipsi cæteris prodigijs hoc quoque copularunt, quæ hæc ipsa die contigerant; cum præsertim eos minimè lateret sub pœnâ capitis prohiberi apud finas, ne quis vel scripto, vel typo mendaces serere rumores auderet, præsertim in materia, qualis hæc est, adeò sensibili. Verissimum est, Tartaros quoque in aula monstrum hoc in rem suam explicasse, asserentes, DEUM regnum sibi eo signo confirmasse nullis finiendum temporibus. Dracōnem enim non fuisse signum Tartarorum, sed Sinensium, quibus cœlum reciderit caput ad auferendam ipsis omnem regnandi spem, quod non nisi capite fuit salvo & integro.

XXVII.

Sed nondum est hîc finis prodigiorum in Provincia *Xantùm*. 24. die enim mensis Augusti anni 1668. altissimus ille mons, quem Sinæ *Yxam* vocant, medius à summo ad imum scissus est, de quo monte libri Sinenses frequenter agunt, peregrinorum affluxu, & idolorum cultu celebratissimo. Sunt in eo magnifica quoque ædificia, & magnus Bonziorum
nume-

numerus, oracula inde tanquam ex Tripode venditantium. Ex diducto montis rictu per tres dies continuos eruperunt flumina coloris sanguinei, & sub finem diei tertij deglutitus fuit mons penitus unacum Bonziorum agminibus, idolis, & Oraculis.

XXIIX.

Eodem illo die, quo mons esse desijt, ceciderunt villæ numero tredecim hominibus quàm plurimis ruinâ & mole consepultis.

XXIX.

Terrorem, supra quàm dici potest, magnum incussere toti Imperio geminæ civitates, hoc ipso die à terra absorptæ, una in Provincia *Nanquinensi*, in *Xantumensi* altera. Hanc *Socien-hien* dixerunt positam ad latus rapidissimi fluminis *Hoam-ho*, dicti, ubi hodie civitatis locum amplissimus lacus occupavit.

XXX.

26. Augusti eodem anno 1668. in urbe quadam Provinciæ *Pe-che li* quæ est ipsissimum *Pequinum*, procubuit dimidia turris cujusdam altissimæ pars, & prodigio simile videtur, quòd altera turris pars ita permanet in casum proclivis, ut videatur omni momento casura, neque tamen cadat, in aëre quasi suapte suspensa.

XXXI.

Bb 5

Hoc

Hoc denique die complevit ruinam & casum suum famosissimus ille pons non multum à mœnibus Pequini distans, cujus mentionem supra fecimus, dignissimus in mundi miraculis narrari. Inter rudera saxum prægrande reperi- tum, in quo quatuor versus caractere Sinensi incisi legebantur. Sinicè sic pronuntiantur.

16. Xao	11. Xe	6. Ya	1. C, je
17. C, in	12. Leao	7. Tao	2. Leam.
18. Si	13. Nan	8. Lo	3. Quam
19. Xan	14. Lai	9. Keu	4. Xhe
20. Muj	15. mj	10 Kiao	5. Quo

Sensus litteralis versuum est: Postquam currus C, ie Leam quam transiverit (non potuit penetrari sensus harum trium litterarum C- ie Leam quam; Videntur denotare nomen proprium illius hominis, vel rei, quæ debet transvchi in curru) Pons hic Lo-Keu dictus concidet. & non amplius comedetur oryza, in aulam Pekinensem à partibus Australibus subvehenda. Neq; amplius comburetur carbo à montibus occidentis in aulam asportatus. Hucusque versuum sensus.

Atq; hæc sunt prodigia, quæ operatus est DEUS in vastissimo hoc Sinarum Imperio nostra hæc ætate, annis abhinc non plus tribus; in novo Asiæ mundo ducentis & amplius hominum millionibus frequente.

Abun-

Abundat hoc regnū non minū literatis, quā
politicis planè excultis, Cujus monarchia jam
quater mille annis incolumis stetit. Hoc itaq;
nos Imperium tam celebre, tam antiquum,
DEO freti, speramus ad agnitionem veri DEI,
& in gremium Romanæ Ecclesiæ adducere.
Expeditio magna est, fateor, verū in præsens
minū ardua & difficilis, cū perspicuè videa-
mus jam brachium Dei excelsi esse ad opus suc-
cinctum; DEUS Author est incepti, DEUS
felicem dabit finem. Finio hīc breve meum
compendium; qui plura desiderat, prælum
consulat Viennense P. Joannis Dominici Ga-
biani, vel ex Francia P. Adriani Creton, vel
ex Belgio relationem latinam Patris Francisci
Rougemont. Ex his non solū cognoscet per-
secutionem præteritam, verū etiam progres-
sus militares, quos faciunt Tartari. Qui
denique cupit ex fundamentis intelligere de-
scientijs Sinensium tam politicis, quā mora-
libus, expectet cum patientia commentarios
in Confutium & Mencium Philosophos Sinen-
ses, traductos in latinum sermonem à P. Pro-
spéro Intorcetta, quorum operam sub prælo
urget Pater Athanasius Kircher. Omnes hi
Patres sunt de Societate JESU. Romæ 25. Ja-
nuarij Anno 1672.

Prosperus Intorcetta.

O. A. M. D. G.